

Predikan i Kyrkhults kyrka 2013 av Tobias Bäckström

13 sönd. efter tref

”Medmänniskan”

5 Mos 15:7-11

Rom 13:8-10

Matt 5:38-48

Ps: 37, 98, 738, 96

”Värj er inte mot det onda!” Kan Jesus verkligen ha menat vad han sa? Hur skulle världen se ut om vi inte värjde oss mot det onda? Ska vi bara stå och titta på när det onda breder ut sig och vinner mark? Om ingen gör motstånd så kommer ju till slut det onda ta all kontroll! Nu talar Jesus inte om det onda som orsakas av krig och kriminalitet och där vi har militär och polis med våldsmonopol för att stävja. Han ger tre exempel för att visa vad han menar att vi inte ska värja oss mot.

”Om någon slår dig på högra kinden så vänd också den andra till honom”. Att bli slagen på kinden var ett sätt att skymfa någon i det här samhället. När soldaterna hånade Jesus så slog de honom på kinderna. Blir man utsatt för en skymf eller förolämpning så är ju den första impulsen att svara igen med samma mynt. Men då fastnar man i en ond cirkel. Att vända den andra kinden till är att inte ge igen utan visa tålmod även om det kräver självbehärskning och ett inre lugn.

”Om någon vill processa med dig” säger Jesus vidare, ”så låt honom få som han vill”. Ja, tänk om alla gjorde så, det skulle vara dåliga nyheter för alla advokater. Tänker man efter så har vi nog alla hört om fall där ett par har stämt varandra och drivit saken i alla domstolar som finns och det har slutat med konkurs för alla utom för advokaterna som blivit stenrika. Gå inte i den fällan säger Jesus. Du behöver inte, till varje pris, få ut din rätt. Ibland kan man nöja sig med att man vet att man *har* rätt, även om man inte *får* rätt.

Det tredje exemplet: ”Om någon vill tvinga dig att gå en mil i hans tjänst, gå då två”. Det som Jesus åhörare tänkte på var nog de romerska soldaterna. De hade befogenheten att tvinga varje judisk man att bära en börda åt honom upp till en mil. Det var nog inte så enkelt för de som lyssnade att ta till sig det som Jesus sa. Hur orättvist det än var så skulle de alltså villigt göra det som de blev ålagda!

Det är inte heller så enkelt för oss att ta Jesus budskap på allvar. Det är inte enkelt att låta bli att värja sig när man blir utsatta för oförrätter och orättvisor. Ändå så förstår vi ju att det bara är så, en ond cirkel kan brytas. Ger man igen med samma mynt så svarar den andre i sin tur och så vidare utan slut.

För ett par år sedan så gick det ett TV-program som hette Grannfejden, där de mest småttiga saker hade förstörats upp in absurdum. Konflikten hade nämligen hela tiden trappats upp när man gav igen med samma eller rent av större mynt. Följer vi Jesus bud så bryts cirkeln innan den ens hunnit börja och det blir ingen konflikt.

Att inte värja sig mot det onda kan, paradoxalt nog också vara ett sätt att besegra det onda. Inom judo och andra kampsporter så går tekniken ofta ut på att få motståndaren på fall, men inte genom att med kraft stoppa hans utfall utan tvärtom genom att ta ett steg tillbaka och omrikta motståndares kraft så att han tappar balansen och faller på eget grepp. En skicklig kampsportsutövare segrar genom att undvika att göra motstånd.

Samma sak kan också ske i våra relationer. Det är när det tas för givet att vi ska ge igen, men när vi inte gör det, det är då som det kan hända saker. När vi låter bli att kräva vår rätt, trots att det kanske hade förväntats, då blir det den andre som får något att tänka på.

Ändå så är det nog svårast när Jesus uppmanar oss att älska våra fiender. Även om han har helt rätt i att om vi bara älskar dem som älskar oss så skulle det knappast vara något märkvärdigt. Men att älska dem som vill oss illa?

Jag tror inte att Jesus menar att vi ska sätta vår självbevarelsedrift åt sidan. Man kan försvara sig och använda sig av nödvärn utan att man hatar den andre. Men det finns ingen som är helt ond, och man kan lära sig att se det goda även i sina fiender.

Om det är en person som vi har svårt för, som står oss emot, så är det lätt att tankarna hela tiden återvänder till denne och surrar kring honom. Och så växer vår vrede och bitterhet. Men säg ett bestämt nej till sådana tankar, ge dem inte utrymme i ditt inre. Låt inte negativa tankar om andra människor älta inom dig.

Att älska sin fiende är från början ett rent viljebeslut. Man behöver inte känna några varma känslor för den andre, men att älska sitter djupare än ytliga känslor. Jag måste *vilja* älska den andre. Jesus ger oss också en fingervisning om hjälp vi kan få när han säger: ”be för dem som förföljer dig”. Det går inte att i längden hata någon som man också ber för. Det ena driver ut det andra.

Det som Jesus säger till oss idag är inte så enkelt att ta till sig, det kan verka väldigt kravfullt. Men bara för att vi inte lyckas nå upp till kravet så betyder inte det att det är något fel på det. Vi blir aldrig färdiga i detta livet utan får fortsätta att sträva mot målet.

Men det finns kanske också risk för missförstånd. Jesus själv var ju den som verkligen älskade sina fiender och bad för dem som förföljde honom. Han levde upp till allt detta. Fast det betydde ju inte att han inte skarpt kunde tillrättavisa människor. Han var inte rädd för att vara kritisk och säga obekväma sanningar till folk.

Jesus är vår förebild, men han är också vår frälsare. Och när han kom till jorden så var det inte bara för att dö för oss. Även det liv som han levde gjorde han för oss, i vårt ställe. När vi inte lyckas vända andra kinden till så gjorde Jesus detta i vårt ställe. När vi ger igen med hårda ord så teg Jesus. När vi knappt orkar älska våra vänner så älskade Jesus hela världen. Allt detta gjorde han i vårt ställe.